

Ako tretí titul z edície filmov zo 60. rokov vyjde na DVD snímka Slnko v sieti

Už tretí piatok v poradí je dňom DVD edície Slovenský film 60. rokov. Práve v nej vychádzajú na DVD významné filmy slovenskej kinematografie, ktorú pripravili na tohtoročnú jeseň Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s vydavateľstvom Petit Press a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR. V piatok 10. októbra 2008 vyjde na DVD film Štefana Uhra *Slnko v sieti*, ktorý sa považuje za začiatok novej vlny v kontexte slovenského a českého filmu. Zakúpiť si ho na DVD bude možné od zajtra v novinových stánkoch za 99 Sk.

Film *Slnko v sieti* scenáristu Alfonza Bednára, režiséra Štefana Uhra a kameramana Stanislava Szomolányiho odštartoval novú vlnu československého filmu. Rozpráva lyrický príbeh emocionálneho dozrievania a vzťahu dvoch mladých ľudí, ktorí sa snažia zakryť svoju neistotu, neskúsenosť a strach zo života hraným cynizmom a odmietavou pózou voči súdobej spoločnosti. Je to prvý film v dejinách slovenskej kinematografie, ktorý prináša tému prirodzeného hodnotového aj spoločenského porovnania prostredia mesta a vidieka. Nakrútil ho režisér Štefan Uher, ktorý patrí k najvýznamnejším postavám slovenskej kinematografie, podľa filmových kritikov je jeho *Slnko v sieti* jedným z prelomových filmových diel. „Bol to prvý film na území Československa, ktorý niesol znaky hlásiacej sa takzvanej novej vlny. Štefan Uher a kameraman Stanislav Szomolányi vytvorili dvojicu s celkom novým pohľadom na film. Odrazu namiesto stvárňovania rurálnych či baladických tém, akými sa dovtedy zaoberal napríklad Martin Ťapák, prehovorili v tom čase veľmi mladý režisér a mladý kameraman o veciach každodenného života. Hovorili rečou, akou hovorí ulica, akou hovoria bežní ľudia,“ rozpráva o filme Ľubo Roman, ktorý sa ako predstaviteľ Petra, letnej lásky hlavnej ženskej postavy Bely, tiež podpísal pod sviežosť a originalitu filmu.

Základom filmového scenára filmu *Slnko v sieti* sa stali tri časopisecky publikované poviedky, a to *Fajolov príspevok*, *Pontónový deň* a *Zlatá brána*, ktoré v roku 1961 vyšli v časopisoch Slovenské pohľady a Kultúrny život. Alfonz Bednár ich v roku 1977 súhrnne vydal v súbore Blok 4/B. Film mal pôvodne režírovať Stanislav Barabáš, ale po jeho odmietnutí ponúkol dramaturg Albert Marenčin spoluprácu režisérovi Štefanovi Uhrovi. Týmto filmom Uher nadviazal na svoju predchádzajúcu dokumentaristickú tvorbu a podarilo sa mu spojiť realistickú poetiku dokumentárneho filmu so štylizáciou hraného príbehu. Do hlavných postáv obsadil nehercov Janu Belákovú a Mariána Bielika, jedným z neznámych mladých chlapcov bol aj Ľubo Roman. Na spoluprácu Uhra so Szomolányim si spomína takto: „Všimol som si, aký veľký význam mala ich vzájomná spolupráca. O všetkom sa vopred radili. Vtedy som prvýkrát videl naozaj tvorivú atmosféru medzi režisérom a kameramanom a pochopil som, že to je jediná možnosť, ako urobiť dobrý film. Nedokázal by to ani režisér sám a ani kameraman sám. Bola to pre mňa akási prvá filmová škola.“ Film sa nakrúcal v Bratislave a v Nitrianskej Blatnici od 11. júla do 9. novembra 1962 a celkové náklady dosiahli 2,3 mil. Kčs.

Film *Slnko v sieti* priniesol do slovenskej kinematografie nový spôsob filmového rozprávania, nový analytický pohľad na realitu zameranú na človeka a jeho pocity, ale aj na historické a spoločenské súvislosti. Kamera v detailoch vystihovala atmosféru, evokovala náladu, zatmenie slnka sa stalo symbolom zatmenia citov a vzťahov, hlasno hrajúci tranzistor nahradil rozhovor, symfonickú hudbu vystriedala hudba elektronická. Uvedenie filmu do kín však nebolo jednoduché, sprevádzali ho rôzne „politické interpretácie“. Prvý tajomník ÚV KSS Karol Bacílek údajne identifikoval v slepote matky politický symbol o slepote strany. Filmu sa dodatočne pripisovali aj rôzne „zašifrované“ postoje a významy – napríklad zatmenie slnka sa vysvetľovalo ako súmrak komunizmu, čln na suchu predstavoval súčasný stav socializmu a podobne. Film prešiel podrobným a opakovaným schvaľovaním a napokon k jeho uvoľneniu do kín prispelo udelenie Ceny československej filmovej kritiky v roku 1963 na 5. festivale československých filmov v Ústí nad Labem.

informácie sú spracované z časopisu, ktorý je súčasťou vydania DVD

SLNKO V SIETI (1962)

Réžia: Štefan Uher • Námet a scenár: Alfonz Bednár • Kamera: Stanislav Szomolányi • Hudba: Iľja Zeljenka • Strih: Bedřich Voděrka • Zvuk: Rudolf Pavlíček • Architekt: Juraj Červík st. • Vedúci výroby: Ján Svikruha • Hrajú: Marián Bielik, Jana Beláková, Eliška Nosálová, Andrej Vandlík, Oľga Šalagová, Pavol Chrobák, Adam Jančo, Ľubomír Roman, Peter Lobotka, Vladimír Malina, Zuzana Rusková a ďalší • Minutáž: 90 min. • Distribučná premiéra: 15. 2. 1963

DVD edícia Slovenský film 60. rokov reflektuje obdobie, ktoré patrí v našich dejinách k najvýznamnejším, a tvoria ju základné diela slovenskej kinematografie: *Jánošík I a II* Paľa Bielika, *Pieseň o sivom holubovi* Stanislava Barabáša, *Slnko v sieti* Štefana Uhra, *Boxer a smrť* Petra Solana, *Organ* Štefana Uhra, *Drak sa vracia* Eduarda Grečnera, *Deň náš každodenný* Otakara Krivánka, *Kristove roky* Juraja Jakubiska, *Slávnosť v botanickej záhrade* Ela Havetta a 322 Dušana Hanáka. Okrem filmu všetky DVD nosiče obsahujú aj bonusy, medzi nimi informácie o filme, ohlasy z tlače, profily tvorcov a fotogalériu. Titulky a menu majú slovenské a anglické. Súčasťou kolekcie je časopis, ktorý je súčasťou DVD. Ten prostredníctvom rozhovorov a profilov tvorcov, štúdií k príslušnému filmu či výňatkov z dobovej tlače, vrátane pôvodného plagátu filmu, ilustruje dobu vzniku jednotlivých titulov. Edíciu Slovenský film 60. rokov sprevádzajú aj novinky. Ku každému filmu na DVD je ako predfilm pripojený jeden dobový Týždeň vo filme, unikátom je komentár pre nevidiacich, o ktoré sú doplnené filmy *Jánošík I a II* a *Organ*. Desiatim filmom aktuálnej edície Slovenský film 60. rokov predchádzalo DVD August 1968 – Očami slovenských dokumentaristov, ktoré vyšlo 18. augusta 2008 pri príležitosti pripomenutia si výročia neslávných spoločensko-politických udalostí v dejinách Československa v roku 1968 s tromi dokumentárnymi snímkami, a to *Čas, ktorý žijeme* (r. Vlado Kubenko, Ladislav Kudelka, Jaroslav Pograd, Otakar Krivánek, Ivan Húšťava), mimoriadne vydanie Týždňa vo filme s názvom *Čierne dni* (r. Ladislav Kudelka, Milan Černák, Štefan Kamenický, Ctibor Kováč) a *Tryzna* (r. Vlado Kubenko, Peter Mihálik, Dušan Trančík).

Jednotlivé DVD nosiče edície Slovenský film 60. rokov vychádzajú od piatka 26. septembra do 28. novembra 2008 v týždenných intervaloch a zakúpiť si ich je možné v novinových stánkoch za 99 Sk a na www.petitshop.sme.sk alebo priamo vo vydavateľstve Petit Press za 89 Sk.

Viac informácií o DVD edícii Slovenský film 60. rokov a jej jednotlivých tituloch nájdete na www.sfu.sk.

Termíny vydania filmov DVD edície Slovenský film 60. rokov:

Jánošík I, II, r. Paľo Bielik (26. september 2008)
Pieseň o sivom holubovi, r. Stanislav Barabáš (3. október 2008)
Slnko v sieti, r. Štefan Uher (10. október 2008)
Boxer a smrť, r. Peter Solan (17. október 2008)
Organ, r. Štefan Uher (24. október 2008)
Drak sa vracia, r. Eduard Grečner (31. október 2008)
Deň náš každodenný, r. Otakar Krivánek (7. november 2008)
Kristove roky, r. Juraj Jakubisko (14. november 2008)
Slávnosť v botanickej záhrade, r. Elo Havetta (21. november 2008)
322, r. Dušan Hanák (28. november 2008)